

Palosuojelurahasto

Sisäministeriön kannanotto Palosuojelurahaston vuoden 2023 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa Palosuojelurahaston vuoden 2023 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Palosuojelurahaston vuoden 2023 tilinpäätösasiakirjaan, sisäasiainhallinnon tulosohtausmallin (STOM) tulosohtausasiakirjoihin, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2023 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

Ministeriön yleisarvio Palosuojelurahaston tuloksellisuudesta ja tavoitteiden toteutumisesta on **hyvä** (asteikko: erinomainen = tavoitteet on ylitetty, hyvä = tavoitteet on saavutettu, tyydyttävä = tavoitteet ovat toteutuneet osittain, välttävä = tavoitteet eivät toteutuneet, heikko) = ei aloitettu tai tavoitteista luovuttu).

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa ei ollut Palosuojelurahastolle olennaista huomautettavaa.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Palosuojelurahaston tuloksellisuus on ollut erittäin hyvää ja odotukset ylittävää. Avustuspäätösten ja maksatusten määrä olivat aiempia vuosia korkeammat johtuen erityisesti ylimääräisestä valtakunnallisesta tutkimus- ja kehittämishankehausta sekä pienavustushausta, joihin tuli runsaasti hakemuksia.

Palosuojelurahasto myönsi avustuksia yhteensä 13,6 milj. eurolla pelastusalan järjestöille (6,7 milj. e), sopimuspalokunnille (2,7 milj. e) ja kunnille (0,9 milj. e). Muille toimijoille ts. Pelastusopistolle, Aalto-yliopistolle sekä muille virastoille ja järjestöille myönnettiin tutkimus- ja kehittämishankkeiden avustusta ja henkilökohtaisia apurahoja yhteensä 1,5 milj. euroa.

Myönnetty avustukset kohdistuivat tutkimus- ja kehittämishankkeisiin (47 % kaikista avustuksista), yleisavustuksiin (28 %), rakennushankkeisiin (9 %), pienavustuksiin (9 %) ja kalustohankkeisiin (7 %). Rakennushankkeisiin myönnettyjen avustusten hakemukset ja määrä vähenivät aiemmista vuosista johtuen siitä, että rahasto ei ole vuodesta 2023 alkaen myöntänyt kunnille rakennushankeavustuksia uusien paloasemien rakentamiseen, kunnallisen pelastustoimen hyvinvointialueille toteutuneen siirtymisen johdosta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

1.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Palosuojelurahaston strategisena tavoitteena on saavuttaa avustustoimintaa kehittämällä paras mahdollinen vaikuttavuus jokaiselle myönnetylle avustuseurolle. Avustusten tulee kohdistua tulipalojen ehkäisyyn sekä pelastustoiminnan edistämiseen. Palosuojelurahasto on avustuksillaan useiden vuosien ajan edesauttanut merkittäväällä tavalla kansallisen paloasemaverkoston kehittymistä.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Palosuojelurahastolle asetettiin tulossopimuksessa vuodelle 2023 seuraavat tulostavoitteet:

- Tulostavoite 1: Palosuojelurahaston avustamaan tutkimus- ja kehittämistoimintaa kohdennetaan painotetun haun avulla Palosuojelurahaston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Hankkeilla vahvistetaan pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä tuetaan tietojohdantaa pelastustoimessa. Tavoite saavutettiin erittäin hyvin. Kertomusvuonna avustusta haettiin yhteensä 13,7 milj. euroa, mikä on 8,9 milj. euroa vuotta 2022 enemmän. Rahasto myönsi vuonna 2023 tutkimus- ja kehittämistoimintaan yhteensä 6,3 milj. euroa, kun vuonna 2022 siihen myönnettiin yhteensä 3,5 milj. euroa.
- Tulostavoite 2: Vuodenvaihteessa 2022-2023 tarkistetaan ja päivitetään Palosuojelurahaston avustustoiminnan strategiset linjaukset tarvittavin osin huomioiden pelastustoimen uudistuksen eteneminen. Tavoite saavutettiin erittäin hyvin. Rahasto päivitti strategiansa aikataulun mukaisesti sen jälkeen, kun valtakunnalliset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle oli hyväksytty valtioneuvostossa.
- Tulostavoite 3: Palosuojelurahasto tukee sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä valtakunnallisesti. Tavoite saavutettiin erittäin hyvin. Sopimuspalokunnille myönnettiin vuonna 2023 avustuksia (pienavustukset, kalustoavustukset, rakennusavustukset) yhteensä 2,7 milj. euroa, mikä on 1,7 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022.
- Tulostavoite 4: Turvaamme osaltamme pelastustoimelle terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset toimitilat rakennushankeavustusten kautta. Tavoite saavutettiin hyvin. Rakennushankeavustuksia myönnettiin 12 hankkeelle yhteensä 1,0 milj. euroa. Lisäksi kolmelle aiempina vuosina avustusta saaneelle hankkeelle myönnettiin lisäavustusta yhteensä 0,3 milj. euroa.
- Tulostavoite 5: Hyvän hallintotavan noudattaminen ja riskienhallinta, osallistuminen valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen, palosuojelumaksujen jakaminen avustuksina valitut painopistealueet huomioiden mahdollisimman täysimääräisesti, viestinnän tehostaminen. Tavoite saavutettiin erittäin hyvin, ja rahasto noudatti toiminnassaan hyvää hallintotapaa ja riskienhallintaa sekä osallistui kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen. Rahasto panosti aktiivisesti viestinnän kehittämiseen ja avustustoiminnan tunnettavuuden lisäämiseen eri viestintäkanavilla.

Palosuojelurahasto saavutti kaikki tulostavoitteensa ja toiminnallinen tuloksellisuus oli erittäin hyvää.

1.2.1 Toiminnallinen tehokkuus

Palosuojelurahasto saavutti tavoitteensa.

Rahasto toimi taloudellisesti ja tuottavasti kertomusvuonna 2023.

Toiminnan kulut nousivat hiukan vuodesta 2022 ja olivat 3,9 % palosuojelumaksukertymästä. Toiminnan kulut päätöstä kohden kuitenkin laskivat 3,5 % ja käsiteltävää asiaa kohden 9,2 %, mikä johtuu siitä, että rahastoon tuli päätettäväksi pienavustuksia ja tutkimus- ja kehittämishankeavustuksia vuotta 2022 enemmän.

Tuottavuusluku päätöstä kohden nousi 8,6 % sekä käsiteltävää asiaa kohden 14,9 %. Palosuojelurahaston sihteeristöissä on ollut vuonna 2023 käytössä vuotta 2022 hieman suurempi htv-työpanos (5,43 htv/4,86 htv). Tehokkuus ja tuottavuusluvuissa ei kuitenkaan ilmene rahaston sihteeristön työajan kohdentuminen mm. valtionavustusten kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen eikä myöskään innovaatiopalkintokilpailun valmisteluun ja päätöskäsittelyyn sekä näihin kulunut aika. Työaikaa käytettiin kertomusvuonna myös asiakastytyväisyyskyselyyn toteutukseen avustuksen saajille sekä innovaatioiden vaikuttavuuskyselyyn innovaatiopalkinnon voittajille, kuten myös viestinnän tehostamiseen.

1.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Palosuojelurahasto saavutti tavoitteensa.

Rahasto saavutti hakemuksille asetetun neljän kuukauden tavoiteajan 98 %:ssa hakemuksia. Maksatushakemuksista 86 % käsiteltiin tavoiteajassa eli yleisavustuksia ja erityisavustuksia koskevan päätöksen antamisen jälkeen tositteellista maksatushakemusta vastaan tai ennakkona. Sopimuspalokuntien pienavustukset maksetaan suoraan päätöksellä jo toteutuneiden kustannusten pohjalta.

Rahaston sisäinen valvonta ja riskien hallinta on toteutunut systemaattisesti jo vuodesta 2016 alkaen, ja vuonna 2022 toteutettiin rahaston hallituksen arviointi toiminnan riskeistä ja riskitasoissa tapahtuneista muutoksista. Kertomusvuonna hallitus päivitti riskikartaston.

1.3 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Palosuojelurahasto saavutti kertomusvuonna tavoitteensa.

Palosuojelurahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa sisäministeriön nimeämä hallitus. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja seitsemän jäsentä, joilla on kaikilla henkilökohtainen varajäsen. Nykyisen hallituksen toimikausi on 1.3.2023-28.2.2026. Hallitus pitää kokouksensa lisäksi vuosittain kehittämissäpäivän.

Rahasto noudattaa henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämisessä sisäministeriön suunnitelmia ja ohjelmia. Rahaston työntekijät ovat sisäministeriön palveluksessa. Päätoimisia työntekijöitä oli kertomusvuonna neljä. Lisäksi määräaikaisena toimi yksi henkilö sekä harjoittelija. Sihteeristön tehtävät määritetään hallituksen vahvistamissa toimenkuvuissa. Sihteeristö osallistuu vuosittain koulutuksiin henkilöstön ja rahaston erityistarpeiden pohjalta.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Palosuojelurahaston tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan rahaston toiminnasta ja sen tuloksellisuudesta. Rahaston hallintoa ja toimintaa on hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Rahaston toimintakertomus kuvaa laajasti myönnettyjen avustusten käyttöä. Ministeriön näkemyksen mukaan tuloksellisuuden raportoinnissa ei ole erityistä kehitettävää.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Palosuojelurahaston tulee jatkaa hyvää yhteistyötä sisäministeriön pelastusosaston kanssa ja arvioida toimintaympäristön ja lainsäädäntömuutosten vaikutuksia rahaston avustuskäytäntöihin.

Palosuojelurahaston avustamaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa kohdennetaan painotetun haun avulla Palosuojelurahaston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa on tarpeellista vahvistaa rahaston toimin. Samalla tuetaan tietojohdantamisen edellytyksiä hyvinvointialueilla ja pelastustoimessa.

Rahaston tulee vastaisuudessakin aktiivisella viestinnällä ja avustuskäytäntöjä kehittämällä lisätä avustustoiminnan tunnettavuutta. Kestävän kehityksen huomioon ottamista avustusprosessissa tulee edistää. Tutkimus- ja kehittämistoimintaa tulee mahdollisuuksien mukaan suunnata ilmastonmuutokseen ja sään ääri-ilmiöihin varautumiseen pelastustoimessa.

Palosuojelurahaston avustustoiminnalla tulee vaikuttaa pelastustoimen palveluiden turvaamiseen tasapuolisesti kaikkialla Suomessa. Myös sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä tulee tukea.

Avustuksilla tulee parantaa eri väestöryhmien turvallisuusosaamista viestinnällisin ja koulutustoimin.

Rahaston tulee edelleen toteuttaa toiminnassaan hyvän hallintotavan noudattamista ja riskienhallintaa, ja jakaa palosuojelumaksukertymä mahdollisimman täysimääräisesti avustuksina eteenpäin. Avustetun toiminnan vaikuttavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

4. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö toimii tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä Palosuojelurahaston kanssa sekä seuraa pelastustoimen kehittämisen ja lainsäädännön vaikutuksia rahaston avustuskäytäntöihin. Sisäministeriö seuraa Palosuojelurahaston hankehallinnon kehittämistä ja digitalisointia sekä tätä kautta avustushallinnon keventymistä ja yksinkertaistumista.

Sisäministeri

Mari Rantanen

Kansliapäällikön sijaisena
osastopäällikkö

Jukka Aalto

Liitteet

Jakelu Palosuojelurahasto

Tiedoksi VM Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
SM PEO Pelastusosasto

VN/6785/2024-SM-30

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: